

СЛОВО

на гл. ас. д-р Асен Радев,
произнесено при обсъждането на
книгата на проф. д.ик.н. Методи Кънев *“Освобождаване от
миналото”*

Уважаем господин Кънев, уважаеми колеги, студенти и гости. Поводът, който ни събра тук е радостен и достоен за отбелязване. Излизането на книгата на проф. д-р на икономическите науки Методи Кънев *“ОСВОБОЖДАВАНЕ ОТ МИНАЛОТО”*.

Едно от най-уродливите явления на нашият духовен живот са проявите на национален нихилизъм. За съжаление всички сме прекрасно информирани (от кой ли не) за това колко лоши сме ние, българите. Как са ни поразили, едва ли не на генетично равнище завистта, склонността към национално предателство, всекидневния кошмар на бита и колко неспособни сме, макар и гениални като отделни личности, да работим като колективи. По познати и близки са ни като образци на този нихилизъм образите на Андрешко, Бай Ганю и поп Кръстю, отколкото тези на Ботев и Левски, или дори на един Гюро Михайлов, ако щете. Струва ми се, че този нихилизъм не е подминал и нашият значителен национален принос на полета на икономическата теория.

За щастие, случаят, който ни е събрал, не ни дава повод да се опасяваме от нови прояви на национален нихилизъм. Тъкмо напротив, много трябва да сме горди, че г-н Кънев е счел за нужно, в тази своя забележителна книга, да отдели място и за обективен научен и родолюбив анализ на дейността на нашите съотечественици - д-р Иван Богоров, професорите Г. Данаилов, Тодор Владигеров и

Чавдар Беязов, родолюбивият учен и общественик д-р Рачо Казански¹.

Освен похвално по своя замисъл, това дело на проф. Кънев е похвално и по начина, по който е изпълнено. Той не просто прави преглед на произведенията на нашите изтъкнати учени, той проследява развитието на техните теории за разбирането на трудната икономическа материя в миналото, в светлината на най-съвременната тенденция за интеграция на отделните теории и стопански доктрини в настоящето.

За мен беше много радостно да установя, че станалото хрестоматийно твърдение на У. Пети, че “трудът е активен принцип и баща на богатството, а земята негова майка”, може не само да се сравнява по значимост и смисъл с твърдението например на д-р И. Богоров, че “Животът сам дава (на всички) една помисъл и едно значение на създадена вселена” и “онова, което одушевява всичкия този свят...то е нуждата, то е ползата, то е в слободното надпреварване.” Какъв по добър и лаконичен израз и на класицизма, че дори и на неокласицизма сме срещали на друго място? Дори автентичния език на това време, лишен от всякаква натруфеност и наукоподобна фразеология, ме кара да се чувствам горд с неговото богатство и неописуема изразителност.

Дълго преди началото на теорията на А. Тофлър за третата вълна, д-р Богоров пише: “наука и занаят са две неща не отделени,

---

¹ Бележка на редакцията: Немалка част от материалите, включени в книгата на професор Кънев, са публикувани за пръв път в списание “Диалог” в периода от 2002 до 2005 година. Виж: [Втората еврореволюция на Балканите, Глобализация и държавност, За теоретичната и приложната икономика \(тезиси за дискусия\)](#), а също и посветените на някои от класиците на българската икономическа и социална мисъл работи, обект на словото на д-р Радев: [Какво ни казва д-р Богоров - първият български стопановед, радетел на европеизма?, Академик Георги Данаилов - епистемологически подход към икономиката и националната кауза. Приносът на проф. Владигеров от гледна точка на теоретико-методологическата спирала в развитието на икономическата мисъл, Неокласическият институционализъм в икономическата мисъл – една българска традиция.](#)

стегнато свързани и си имат междуособно влияние”. Ако проследим цялостното творчество на д-р И. Богоров, сигурно ще установим, че дори и позакъснял във времето, той е нещо повече от един български У. Пети.

Със същата симпатия и национална гордост проф. Кънев проследява и научната и родолюбива дейност на нашият именит съгражданин, проф. Георги Данаилов. Не е ли повод на национална гордост това откровение на проф. Данаилов например: “Аз израснах при системата на класическата школа – Рикардо и Мил, учих се у германските историци Рошер, Шефле и Шмолер” – “но аз стоя далеч от системите на тези автори”, затова “съзнателно се потрудох да си изработя една систематика, чрез която постепенно да се разкриват разните икономически институции”. Това е казано далеч преди в САЩ, Торстейн Веблен да напише катехизиса на институционализма “*Теория за безделната класа*” и да изрази несъгласие с класическата и неокласическата система, подчертавайки значението на институциите. По идеята, която изразява, то поставя проф. Данаилов на едно стъпало по-нагоре и от немския историцизъм.

За мен е несъмнено, че всеки, който е прочел академичното слово на проф. Г. Данаилов при откриването на Висшето търговско училище “Д. А. Ценов” през 1936 г. е усетил гордост, че то е написано от българин и остава безценно свидетелство за духа на нашите начинатели. Дали не трябва обаче да се организира популяризирането на този документ по някакъв начин, може би и да бъде застъпено в учебния план на “*Икономически теории*”.

Енциклопедичният дух в работите на проф. Данаилов несъмнено го поставя в редовете на най-изтъкнатите икономисти не само в неговото време и това е неоспорим факт за национална гордост.

Обект на неспокойната мисъл на проф. Кънев е и творчеството на друг именит творец на полето на българската икономическа теория – акад. Тодор Владигеров. Неговата енциклопедичност и мощен методологически синтез, неговият “вариаблен закон” за развитието на икономическата мисъл, са намерили достойна трактовка в студията на проф. Кънев.

С особена топлина и симпатия проф. Кънев пише за творческата, преподавателска и административно-научна кариера на своя учител и колега проф. Чавдар Беязов. С уважение и вещина той разкрива енциклопедичното творчество на проф. Беязов, неговият “структурен подход”. Не са подминати и неговите чисто човешки и преподавателски качества – скромност, добронамереност, научна вгълбеност и уважение към личността на студента.

В края на уроците на българските учени проф. Кънев отделя внимание и на друга една разностранна творческа личност, свързала живота си с нашата академия – д-р Рачо Казански. Съвсем целенасочено той прави кратка анотация на последния труд на д-р Казански – *“Изпод пепелището на новата разруха... Кълнове на новото възраждане”*. Може би за това, че д-р Казански започва изложението в книгата с есе срещу националния нихилизъм, тази отровна плесен за душите ни и спирачка по пътя на нашият прогрес.

Ще завърша моето изказване с една, искрено се надявам да е вярна, позитивна констатация. Всички се надяваме, че обсъжданата книга на проф. Кънев, не е неговата лебедова песен и че той ще осмисли необходимостта да се преодолява националния нихилизъм не само на полето на икономическата теория, но и във всички други области на живота. Като резултат ще се появяват нови книги и ще имаме нови обсъждания.

Благодаря за вниманието.